

Ο ΝΕΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ
ΚΡΑΤΙΚΩΝ & ΗΜΙΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Κ.Α.Π.
ΔΙ' ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΩΝ ΤΥΠΟΥ
 ΟΔΟΣ ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 4 - 5^{ος} ΟΡΟΦΟΣ - ΑΘΗΝΑΙ
 ΤΗΛ. 236.455

ΑΠΟΚΟΜΜΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ **29 ΜΑΙ 1971**

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Ο ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ

Επιστολή του κ. Α. Α. ΠΑΛΛΗ, πρώην πρεσβευτού

Παρά του πρώην πρεσβευτού κ. Α. Α. Πάλλη ελάβωμεν την ακόλουθον επιστολήν, η οποία αναφέρεται εις όσα έγγραφε πρό ημετέραν εις τόν «Ελεύθερον Κόσμον» περί του Κυπριακού ό ήμετερον ύπουργός τών Έξωτερικών κ. Ε. Αβέρωφ:

«Φίλε κύριε διευθυντά,
 Η συζήτησις εις τας στήλας σας επί της πολιτικής τήν οποίαν ώφειλε ν' ακολουθήσῃ τό ελληνικόν κράτος επί του Κυπριακού, έχει τόσην μεγάλην σημασίαν από εθνικής άπόψεως, ώστε επιβάλλεται όσοι συμμετέχουν εις αυτήν νά χειρίζωνται τό θέμα με άπόλυτον ακριβολογίαν και άποφυγήν διαφορομένων φράσεων, και τότο ίνα μή παραπλανηθῇ ό μέσος Έλλην πατριώτης, ό όποιος χωρίς καμμίαν κομματικήν προκατάληψιν θέλει νά σχηματίσῃ όρθήν γνώμην επί του άκανθώδους τούτου πολιτικού ζητήματος.
 Συνεπώς, νομίζω ότι ό κ. Ε. Αβέρωφ, εις τήν επιστολήν πού δημοσιεύθη εις τό φύλλον σας, δέν ακριβολογεί άπολύτως (άς μου συγχωρήσῃ τήν έκφρασιν) όταν γράφῃ ότι «ό συμβιβασμός (της Ζυρίχης) έκανε τήν πρώην άγγλικήν άποικίαν άνεξάρτητον Κράτος κ.τ.λ.»
 Διά τών συμφωνιών του Λονδίνου και της Ζυρίχης ή Κύπρος απέκτησε όχι πλήρη άνεξαρτήσιον, αλλά περιορισμένης φύσεως άνεξαρτήσιον αυστριακού τύπου, έφόσον αἱ συμφωνίαι άπηγόρευσαν έσαεί α) τήν ένωσιν

μετά της Έλλάδος ή Τουρκίας (άκριβώς όπως ή ίδιουτική συνθήκη του νεαρού αυστριακού κράτους άπηγόρευσε τό ANSCHLUSS, δηλ. τήν ένωσιν του μετά της Γερμανίας) και β) τήν διχοτόμησιν.
 Επίσης ή συμφωνία της Ζυρίχης, μαζί με τό εις έφαρμογήν ταύτης Κυπριακόν Σύνταγμα, περιώρισε τήν πλήρη κυριαρχίαν του Κυπριακού Κράτους, θεσπίσασα ύπέρ της τουρκικής μειονότητας σειράν διατάξεων ένουσιών σκοπόν νά προστατεύσουν τήν μειονότητα έναντίον ένδεγόμενων μεροληπτικών μέτρων της ελληνικής πλειονότητας εις βάρος της μειονότητας άλλ' αἱ όποίαι έν τή πράξει κατέστησαν άδύνατον τήν άμελήν διοίκησιν του Κράτους. Έπαχθεστέα τών έν λόγω διατάξεων ήτο εκείνη πού νορηγεί εις τήν τουρκικήν μειονότητα της κυπριακής Βουλής τό δικαίωμα άνωσικυρίας επί τών φορολογικών μέτρων, τό όποιο θά ψηφίζεν ή πλειοψηφία. Ός παράδειγμα αναφέρωμεν ότι ή τουρκική μειονότης της Βουλής άσκησε τό δικαίωμα τούτο της άνωσι κυρίας όταν ή κυ-

→ Συνέχεια έκ της 1ης σελίδος

βέρνησις ήθέλησε πού όλίγων ετών ν' αύξησῃ τούς δασμούς (κατά 5%, άν ένθυμούμαι καλάς) διά ν' αντιμετώπισῃ δαπάνας έκτελέσεως δημοσίων έργων προς όφελος ολοκλήρου της νήσου. Ένώπιον της τουρκικής ταύτης κωλυσιεργίας ή κυβερνήσις ήναγκάσθη νά επιβάλῃ τήν αύξησην τών δασμών πραξιοποιητικώς και ν' άγνοήσῃ τό τουρκικόν βέτο. Έάν δέ κατώρθωσε νά τήν επιβάλῃ, τότο ήτο διατί ή μεγάλη πλειοψηφία τών εισαγωγέων, ούσα ελληνική, υπεβλήθη οικειοθελώς εις τήν αύξησην, ή δέ τελωνειακή ύπηρεσία, αποτελούμενη και αυτή κατά πλειοψηφίαν από Έλληνας υπαλλήλους, έφήρμοσε τό κυβερνητικόν μέτρον.
 Ούσιαστικώς, ή σημερινή Κυπριακή Πολιτεία όμοιάζει μάλλον προς τήν προπολεμικήν Τσεχοσλοβακίαν, πρό της προσάρτησεως της χάσας υπό της χιτλερικής Γερμανίας. Καί εις τήν περίπτωση εκείνην ύπήρχε μία μειοψηφία, οι Γερμανοί Σουδίται, ή όποία χάρις εις τήν ύποστήριξιν μιας ισχυράς συγγενούς δυνάμεως — της Γερμανίας — διαπρόσχε παραστρατιωτικές οργανώσεις (άκριβώς όπως σήμερα ή τουροκυπριακή μειονότης διατηρεί και αυτή ώπισθημένους παραστρατιωτικούς σχηματισμούς), και τελικώς κατέφερε νά επιφέρῃ τήν διάλυσιν και καταστροφήν της άνεξαρτήτου Τσεχοσλοβακίας, όπως θά ήτο ένδεχόμενον, υπό τας πλέον δυσμενείς συνθήκας, νά συμβῃ και εις τήν Κύπρον.

Πρός τούτοις, τό σημερινόν Κυπριακόν Κράτος δέν δύναται νά θεωρηθῇ πλήρως κυρίαρχον, όταν δέν είναι εις θέσιν νά επιβάλῃ τήν τάξιν εις ώρισμένα τμήματα της νήσου και ή τάξις αυτή έξασφαλίζεται μόνον χάρις εις τήν παρουσίαν ξένου στρατού — του στρατού τών Ηνωμένων Έθνών — ό όποιος δέν υπάγεται εις τας διαταγάς της κυπριακής κυβερνήσεως, αλλά μιας ξένης άσχης — του γενικού γραμματέως τών Ηνωμένων Έθνών, ως έντολοδόγου του Συμβουλίου Ασφαλείας. Ούτως, ή τουρκική μειονότης, διατηρούσα ίδιαν άστυνομίαν μη υπέικουσαν εις τήν κυπριακήν κυβέρνησιν, είναι εις θέσιν νά έμποδίξῃ τήν έλευθεράν κυκλοφοσίαν τών πολιτών και δη εκείνων πού είναι μέλη της ελληνικής πλειοψηφίας, έντός ώρισμένων συνοικιών τών πόλεων, ως και εις τας δημοσίας οδούς της υπαίθρου.

Τί άνεξάρτητον και κυρίαρχον κράτος είναι αυτό;

Εις τό σημείον τούτο όφείλομεν ν' άπαντήσωμεν εις δύο ερωτήματα:

- 1) Τί άλλο ήδύνατο νά κάμῃ ή ελληνική κυβέρνησις, προκειμένου ν' άποφύγῃ τήν ύπογραφήν τών συμφωνιών του Λονδίνου και της Ζυρίχης;
  - 2) Τί είναι εφικτόν νά γίνῃ σήμερα προς διάδοσιν της καταστάσεως πού εδημιουργήθη;
- Εις τό πρώτον ερώτημα ή όρθή άπάντησις είναι, νομίζω, ή έξης: «Η ελληνική κυβέρνησις δέν ώφειλε, κατ' ούδένα λόγο, νά ύπογράψῃ τας συμφωνίας, ως καταστρεπτικές διά τό μέλλον της νήσου και της ελληνικής πλειοψηφίας ιδιαίτέρως, αλλά νά συναίνεσῃ εις τήν διατήρησιν του βρετανικού άποικιακού καθεστώτος. «Η βρετανική κυβέρνησις, όπως άπεδείχθη διά του Σύντάγματος Ράντκλιφ, ήτο έτοιμη νά κάμῃ σημαντικές παραχωρήσεις προς τήν ελληνικήν πλειοψηφίαν α) διά της άναγνωρίσεως ποσυματικής πλειοψηφίας εις τήν ελληνικήν αντιπροσωπείαν εις τήν κυπριακήν Βουλήν, καταργουμένης της τεχνικής πλειοψηφίας. «Αγγλων και Τούρκων, πού ύπήρχε εις τό παλαιόν άποικιακόν Σύνταγμα και β) διά της δημιουργίας κυπριακής κυβερνήσεως με ελληνικήν πλειοψηφίαν, διατηρουμένου μόνου του δικαιώματος της άνωσικυρίας του κυβερνήτου εις ώρισμένα ζητήματα έξωτερικών σχέσεων και άσφαλείας.

Έτσι, ό δόμος θά έμενε άνοικτός διά μέλλουσας εξέλιξιν.

«Η άπάντησις εις τό δεύτερον ερώτημα, τί είναι εφικτό νά γίνῃ σήμερα, είναι ότι τό σημερινόν νομικόν καθεστώς της νήσου δύναται νά τροποποιηθῇ μόνον διά φιλικών διαπραγματεύσεων μεταξύ ελληνικής και τουρκικής κυβερνήσεως, της τελευταίας μη δεχόμενης ν' άφαιρεθούν μονομερώς από τήν τουρκικήν μειονότητα δικαιώματα πού έχουν άναγνωρισθῇ διά διεθνών συνθηκών.

Μία νέα συμφωνία μεταξύ τών δύο κυβερνήσεων είναι δυνατή, έφόσον ή Έλλάς επιθυμεί τήν τουρκικήν φίλιαν, όπως, πρέπει νά επιτίζωμεν, και ή Τουρκία επίσης επιθυμεί τήν ελληνικήν φίλιαν. Προς επίτευξιν τούτου ή Έλλάς δέν πρέπει νά ζητήσῃ τας άδύνατα — δηλ. πρέπει νά δεχθῇ ειλικρινώς τήν λύσιν του περιορισμένης άνεξαρτήσεως «άνεξαρτήτου» Κυπριακού Κράτους άποκλειομένης της ένώσεως και της διχοτομήσεως.

Αφ' έτέρου ή Έλλάς μπορεῖ νά ζητήσῃ, κατά πρώτον λόγον, περὶ της Τουρκίας, τήν κατάσχεσιν του δικαιώματος της άνωσικυρίας της τουρκικής μειονότητος εις τήν κυπριακήν Βουλήν, επί τών φορολογικών μέτρων της κυπριακής κυβερνήσεως, δεδουμένου ότι, άνευ της κατασχέσεως ταύτης, δέν είναι δυνατόν νά νοηθῇ έλευθερά διοίκησις του Κυπριακού Κράτους. Αλλά προς πλήρη κατοχύρωσιν της τουρκικής μειονότητος έναντίον μεροληπτικών νομοθετικών μέτρων της κυβερνήσεως εις βάρος της μειονότητος, νά έχῃ ή μειονότης τό δικαίωμα νά θεσπίσῃ πάν μέτρον τό όποιον θά θεσώρῃ ως μεροληπτικόν, ένώπιον του Άνωτάτου Συναγματικού Δικαστηρίου, τό όποιον, όπως δοίχουν αἱ συμφωνίαι, αποτελείται έξ ενός Έλληνος και ενός Τούρκου δικαστοῦ, με ούδέτερον άλλοδαπὸν πρόεδρον, ώστε, εις περίπτωση όπου ό πρόεδρος θά θεσώρῃ τήν προσφυγήν της τουρκικής μειονότητος δικαιολογημένην, τό δικαστήριον θά ήδύνατο νά κηρύξῃ έκκυρον τήν πράξιν της διοικήσεως.

Έάν έπληροχέτο, συμφωνία επί του ούσιώδους τούτου σημείου, τό λοιπόν δευτερεύοντα ζητήματα, με όλίγην καλήν θέλησιν, είναι δυνατόν νά τύχουν λογικής λύσεως, πού νά εξασφαλίσῃ τας συμφωνίας τών δύο μερών και τήν άποσκοπτον λειτουργίαν της διοικήσεως.

Μετά πάσης τιμής
Α. Α. ΠΑΛΛΗΣ